

İL AÇ Ő EKİLLERİ VE TİBBİ MALZEME – I (ECH203)

2. Hafta

Çözelti

Genel olarak bir veya daha fazla etken maddenin, bir veya birkaç çözücü karışımında çözündürülmesi ile hazırlanan **tek fazlı homojen** sistemlerdir.

- Aromatik su
- Limonata
- Ağız suyu ve gargaralar
- Kollutuvar
- Şurup
- Eliksir
- Enema gibi alt tipleri bulunur.

Süspansiyon

Çözünmeyen katı partiküllerin sıvı bir ortam içinde dağılmış halde bulunduğu kaba dispersiyonlardır.

Emülsiyon

Birbirleriyle karışmayan en az iki sıvıdan birinin diğeri içerisinde bir emülgatör yardımı ile damlacıklar halinde dağılmasıyla oluşmuş, homojen görünümlü, heterojen dispers sistemlerdir.

Merhem

Deri veya mukoz membranlara uygulanan, tek fazlı ve yağlı bir sıvağ içinde, katı veya sıvı etken maddelerin çözüdüğü veya disperse edildiği yarı katı preparatlardır.

Krem

Opak görünüşlü yarı katı emülsiyonlardır.

Jel/Emuljel

Dođal veya sentetik zamkların kullanıldığı, sıvı içerisinde katı/sıvı kısmın dağıtıldığı yarı katı ilaç şekilleridir.

Suppozituar/Ovül

Rektum, vajina, üretra gibi vücut boşluklarına uygulanmak üzere hazırlanan, vücut sıcaklığında eriyen ya da vücut sıvılarında çözünebilen, tek dozluk yarı katı preparatlardır. Etken madde ve sıvağ olmak üzere iki kısımdan oluşurlar.

Vajinaya uygulanan oval veya küre şeklinde suppozituar grubu preaparatlardır. Sıvağ olarak en çok gliserin-jelatin-su sıvağları tercih edilir.

Tozlar

Tozlar, toz edilmiş bir veya daha fazla katı maddenin homojen karışımından oluşan farmasötik katı dozaj şekilleridir.

Dahilen veya haricen kullanılmak üzere hazırlanırlar ve

-kaşe,

-paket,

-kapsül vb. halinde ambalajlanırlar.

Paket

Reçetede bölünmüş toz halinde verilen preparatlar genellikle paket şeklinde yazılır. Bu formül, toz preparatların hazırlanması esasına göre üretilir ve bir pakete isabet eden miktar hesaplanıp teker teker tartılarak paketlere bölünür.

Sanayide toz ve efervesan toz şeklinde hazırlanan preparatlar özel makinelerde “poşet” içerisinde ambalajlanırlar.

Granül

Ağırlıkları 0.05 g kadar olan, yuvarlak şekilli ve dahilen kullanılan, genellikle beyaz renkli, küçük preparatlardır.

Efervesan granüller ise; Su ile temas edince CO₂ gazı çıkışı meydana getiren ve genellikle dahilen kullanılan farmasötik şekillerdir.

Kaşe

Pirinç unu veya buğday nişastasından su ile hazırlanan ve kütlenin şekillendirilip kurutulmasıyla elde edilen beyaz renkli, ince, kenarları yuvarlak, değişik büyüklük ve şekillerde, üst üste kapanabilen, iki parçadan oluşan muhafazalardır.

Hastaya tek doz halinde ilaç vermeye yarayan ve özellikle acı tadı olan ilaçların alımını kolaylaştırmak amacıyla kullanılır.

Tablet

Tabletler, tek dozluk katı dozaj şekillerinden olup, bir veya birçok etkin madde/maddelerin, yardımcı maddelerle veya hiçbir madde kullanmadan basınç altında sıkıştırılması ile elde edilirler.

Kapsül

Esas maddesi jelatin olan, değişik görünüş ve şekillerde olabilen, sert veya yumuşak kılıflardır.

Sert jelatin kılıfların içerisinde toz, granül veya partiküler ilaç şekilleri konulabilir. Yumuşak jelatin kılıflara ise sıvı veya yarı katılar doldurulabilir.

Parenteral ilaç Şekilleri

Damar içi, deri altı, kas içi ve çeŐitli organlara bir enjektör yardımı ile verilen ilaç Şekilleridir.

Ampul, flakon, perfüzyon torbası gibi ambalajlarda ve steril halde bulunurlar.